

חינוך בפרשה - נח לזור ולזורות

הרב יחיאל מיכל מונדרוביץ', מרצה בכיר

בבואנו לדרוש בפרשיות בראשית - רב הנעלם על הגלוי. התורה היא תורת חיים ללמדנו ולחנכנו. איננו עוסקים **בהם**, בדורות ראשונים, אלא הנגלת לנו ולבנינו. לקחת ממעשי האבות סימני דרך לנפתולי החיים.

מה בין נח לבין אברהם? רש"י מביא מחז"ל שהקב"ה הטיל על נח בניית התיבה במשך מאה ועשרים שנה בכדי שישמיע לאנשים מעשי ה', שהוא עתיד להביא מבול. יש לברוח ממנו - אליו' וליישר אורח עקלקלות. אף אברהם טבינו קם והתהלך בארץ כשהוא מכריז בפני כל באי עולם שה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו. לכאורה, שוים הם בפועלם, אך שונים מאוד בתוצאות! אברהם הצליח והלכו אחריו **אלפים ורבבות** (כדברי הרמב"ם ריש הל' ע"ז) ודברי נח והתרעותיו נפלו על אזנים ערלות. אף אדם לא שב בעקבות קריאותיו. **הכיצד?**

נלמד מכאן תובנה חינוכית מעשית ביותר! נח, בשעת הכרזותיו, מניף בידו פטיש של בנאים ומסור מושחז. הוא מתאר אסון גלובלי הקרב ו בא. דבריו מפחידים ומאיימים - על אף היותם נכונים. נפש האדם אינה סובלת הפחדה ואיום. הנפש בטבעה מתגברת על הפחד ודוחה את הדברים. הם אמנם חוזרים לרגע - אך נמוגים במהרה. אנשי דור המבול באו הביתה נמפגש עם נח כשהם חיוורים ורועדים, אך לאחר ארוחה דשנה ושנת צהריים - שכחו הכל. **אברהם אבינו פעל בנישה חיובית!** הקים אשל ופונדק דרכים, הכניס אורחים, האכילם והישקם מבלי כל מחויבות ראשונית מצדם, קבלם בצל קורתו 'כמות שהם'. לאחר שאכלו ושבעו ודשנו, כשנפשם טובה עליהם, החל להסבירם כי אין להזדות לו, כי הוא רק 'מלצר'. יש להזדות ל'בעל הבית' - קונה שמים וארץ. ברוח טובה ובלשון רכה התקבלו הדברים וקנו שביתה בלבבות!

למלמדים ומחנכים עבודה מורכבת בעיצוב תלמידיהם. לא קל לחייך לתלמיד שלכאורה אינו זכאי למאור פני רבו. די קשה להחמיא לילד על התקדמות של אחוזים בודדים כשעדיין מרבית הכוס ריקה. ואף אמנם, הרי נח דיבר אמת! הוא פרש את המצב 'כמות שהיא' ללא כחל וללא שרק, תיאר הצפוי וצייר את העתיד. אברהם הוא זה (כביכול) ששינה את המציאות הנראית לעין. הוא קיבל כל אורח בחביבות הגם שעדיין לא ידעו ולא יבינו ובחשכה יתהלכו. אך אברהם האמין בתוצאה. הוא צלל בכדי להעלות, והוכיח הצלחה!

כתב רבינו ה'שפת אמת' זי"ע (לך לך תרמ"ב) "...וזה הי' הפרש של נח הצדיק לאברהם החסיד, דאי' חסיד העושה לפניו משורת הדין, פירוש, הצדיק בודאי זהיר ומקיים כל המוטל עליו, אבל החסיד מחפש בגנזי המלך ומדבק עצמו בפנימיות של המצוה, ואינו עושה כדי לצאת ידי חובתו רק שבמצוות הי' חפץ מאד, ומחפש אחר המצות תמיד, ועי"ז מתגלה לו שורש המצוה... ועי"י אברהם אבינו ע"ה התחיל להתגלות הפנימיות כנ"ל, ובנח כתיב צדיק הי' בדורותיו, אבל אברהם אע"ה הי' שורש לכל הדורות עד לעתיד..."

יש מלמד ומורה שעושה 'כל המוטל עליו'. באחת מקרב ובאחרת דוחה. מעניק חום וחיוך לתלמיד - כשמגיע לו. אינו מזייף את המציאות, אלא מוכיח ומתאר ההשלכות השליליות הצפויות לתלמיד נכשל. ויש מלמד ומורה 'חסיד'. המאמין כי בכל תלמיד יש 'גנזי המלך'. הוא תר ומחפש אחר אוצר זה. המלמד הראשון מטיב עם תלמידיו למשך שנת הלימודים, 'לדורותיו'. אך האחרון מעמיד דורות, עד לעתיד...!

למרות שנח הציל את היקום כולו, אברהם הוא אבינו הראשון. נעסוק בהלבנת שיניים ולא בהלבנת פנים.

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ

123ymm@gmail.com